

Handlingsplan för utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheter till 2030

I budget 2025 framgår att stadsdelsnämnderna ska ta fram handlingsplaner för utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheterna, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030.

Nuläge inom stadsmiljö och drift

Sedan den 1 oktober 2025 ansvarar förvaltningen för drift av parker och grönområde. För detta ändamål har verksamheten köpt in och leasar fordon och maskiner. Vinterväghållningen utförs av en upphandlad entreprenör med ett gällande avtal som sträcker sig till oktober 2027, med två förläningsoptioner. Parkdriften avropar även från nytt upphandlat avtal för fordon- och maskintjänster. Avtalet gäller till och med 9 november 2027, med två förläningsoptioner. Förvaltningens stadsmiljö- och driftverksamhet avropar anläggningsarbeten på avtalet Anläggningsarbeten Västerort. Ett avtal som sträcker sig till den 31 mars 2027, med två förläningsoptioner.

Utfasning av fossila bränslen i drift i egen regi

I förvaltningens driftverksamhet är majoriteten av alla fordon och maskiner eldrivna. Ett tydligt steg mot en fossilfri parkdrift och en hållbar verksamhet. Inför etableringen av den nya parkdriftverksamheten har stadens fordonspolicy och miljöprogram varit vägledande. I beredskapssynpunkt har några avvikelser gjorts från stadens styrdokument, likaså i fall där eldrift ännu inte bedömts vara ett tillräckligt tillförlitligt alternativ (ex. hållbarhetstid och kapacitet).

I driftverksamheten planeras inköp av ca 100 fordon och maskiner, inklusive handhållna maskiner. Av dessa beräknas ca 80 procent vara eldrivna. Inräknas fordon och maskiner, som drivs som det fossilfria bränslet HVO (Hydrogenated Vegetable Oil) så uppgår siffran till ca 87 procent.

I kategorin handhållna maskiner ingår 61 artiklar, varav 80 procent av dessa är eldrivna. Inom tre underkategorier – motorsåg, lövblås och röjsåg – förekommer bensindrivna modeller. Utöver eldrivna motorsågar har bensindrivna införskaffats av beredskapsskäl och ska kunna användas även vid ett långvarigt strömavbrott. Eldrivna lövblåsar används i verksamheten, men vid hantering av tunga, blöta löv under hösten krävs fortfarande en högre luftkapacitet än vad eldrivna modeller kan leverera. Slutligen gör verksamheten bedömningen att eldrivna röjsågar saknar tillräckligt med kapacitet under kall väderlek för att kunna hantera den omfattning av slyröjningsuppdrag som krävs inom uppdraget, varpå bensindrivna maskiner förekommer.

Åtgärder för fortsatt utfasning:

För att successivt minska användningen av fossila bränslen inom driftverksamheten kommer arbetsmetoder inom olika uppdrag, såsom lövupptagning, att löpande utvärderas. Syftet är att identifiera och införa nya arbetssätt som minskar behovet av hög luftkapacitet hos lövblåsar samt att pröva alternativa maskiner med lägre miljöpåverkan.

Förvaltningen kommer kontinuerligt att följa utvecklingen av eldrivna och andra fossilfria maskiner samt aktivt bedöma möjligheterna till övergång i takt med att tekniken blir tillgänglig och driftsäker. Genom regelbundna utvärderingar av både arbetsmetoder och maskinval ska processen mot en helt fossilfri verksamhet påskyndas.

Som en del av detta arbete föreslås även en kartläggning av särskilt krävande områden där användning av bensindrivna maskiner i dagsläget är svåra att ersätta. Denna kartläggning ska ligga till grund för prioriteringar och riktade insatser i syfte att minimera behovet av fossildrift och därmed stödja målet om en helt fossilfri stadsmiljöverksamhet senast år 2030.

Utfasning av fossila bränslen genom krav i upphandlingar

I samband med övertagandet av parkdrift i egen regi har förvaltningen gjort en upphandling av fordon och maskintjänster.

Drivmedlen i fordonen som används i uppdraget ska vid avtalsstart uppfylla den senaste utgåvan av de standarder som finns för respektive drivmedel och omfattas av drivmedelslagen (2011:319) samt uppfylla Svensk Standard SSEN 228:2012 + A1:2017. Om det är ett blandat bränsle ska samtliga ingående bränslen uppfylla

respektive standard. Biodrivmedel ska ha samma betydelse som i lagens hållbarhetskriterier för biodrivmedel.

Syntetisk diesel 15940 så kallad HVO (Hydrogenated Vegetable Oil) ska inte vara producerad av ren palmolja. Däremot accepteras att HVO tillverkas av palmoljerester (PFAD). Detta kan komma att ändras under avtalstiden.

Hydraulvätskor som används ska uppfylla miljöegenskapskraven enligt svensk standard SS 15 54 34.

I upphandlingen har också [Miljökrav där Stockholms, Göteborgs eller Malmö stad är beställare](#) varit vägledande.

Vinterväghållningen utförs även fortsättningsvis på entreprenad. I tidigare upphandlat driftavtal mötte inte entreprenören uppställda krav för fordon. Entreprenören, som nu endast handhar vinterväghållningen, har därefter köpt in fordon klassade som Euro 6-standard med gränser för utsläpp av föroreningar som kväveoxider och kolmonoxid. Tydligare krav på fordon som ligger i linje med stadens utfasning av fossila bränslen tas med i kommande upphandling.

Annat avtal förvaltningens stadsmiljö- och driftverksamhet ofta avropar på är anläggningsarbeten Västerort där det i förfrågningsunderlaget hänvisas till Gemensamma miljökrav för entreprenader 2024. Dessa krav reglerar bland annat drivmedel, fordon, maskiner, kemiska produkter samt material.

Åtgärder för fortsatt utfasning:

I kommande upphandlingar avser förvaltningen att i så stor utsträckning som möjligt ställa krav på fossilbränslefria maskiner och fordon. Stöd från miljöförvaltningen och förvaltningens hållbarhetsstrateg är en viktig del i framtagandet av upphandlingsunderlag och en samverkan i dessa delar kan utvecklas ytterligare.